

de Nieuwe
e welbekende
troering werd
jarig bestaan
de betekenis
ze tien jaren
het jaarlijks
p zoo'n wijze,
komen om te
e, die in alle
naar de ver-
ten opzichte
het uitvoeren
Bach en zijn
cantaten van
zooals Bach
had ingedacht
een der klei-
werd gedaan.
jarig bestaan
stent dank-
ereeniging de
dit zoo uiterst
op zijn pro-
rang van ver-
dom geboorde
niet bij één
weerklink ge-
meer geschikt

Jo Vincent,
ax Kloos als
Stedelijk Or-
orgde en het
ndsche Bach-
ie Landré be-
d. Horst had
terwijl Evert
n herstel een
ichvereeniging
die nog niet
schoons moest
tvoering nader
de schepping,
es nu af was,
k stip slechts
„Qui sedes“
daaropvolgend
bij de eerste
oos wat laag,
olkomen aan-
taal koor, de
zwak, in de
solo van het
reden in de
gen niet om
an de uitvoe-
keld en veel-
zal altijd wat

en viertal ge-
schreef Bach
a het Sanctus
eede gedeelte
vvoor dan het
het derde en
ten. Het twee-
belijdenis van

in Jer. 33:13
de steden der
uiden, en in
plaatsen rond-
i Juda zullen
en des tellers
len we telkens
n het gebied
de hoofdstad,
moemde groe-
min, nog een
gezien welke
te vier hoofd-
ied van Juda

Obadja vs 19
gen wij maar
Het antwoord
Septuaginta,
van het Oude
voor Chr. in
rtaling heeft:
Efraim en de
n". Wij zien
uwschen tekst
d gebergte
in niet volko-
de lezing der
en eenigszins
l is in latere
len gis af ver-
reeds stond:
st zal geluid
zuiden zullen
ge zullen de
t nemen), en
en het veld
Benjamin Gi-
k. Als gevolg
al over Edom,

Nicea, moet dus weergeven (en Bach is daarin
huitengewoon goed geslaagd) dat wij gelooven in
een Drieëinig God. In het beginwoord van dit
tweede gedeelte Credo in unum Deum (Ik geloof
in één God) geeft Bach een schitterende, vijf-
stemmige koorfuga, maar ook het instrumentaal
koor neemt telkens weer het thema over; in het
„Et in unum Dominum, Jesum Christum“ (en in
één Heere, Jezus Christus), een duet voor sopraan
en alt laat Bach de stemmen in streng canonische
imitatie op elkaar volgen en ook de begeleiding
imiteert de zangstem, maar met een andere phra-
seering. Men voelt uit de heele bewerking, dat het:
„Ik geloof in één God, den almachtigen Vader,
en in één Heere, Jezus Christus, den eeniggebo-
ren Zoon Gods, God uit God, licht uit licht, waar-
achtig God uit waarachtig God, geboren, niet ge-
maakt, een van wezen met den Vader“ voor
Bach geen leeg klanken waren, maar dat hij
de betekenis dezer woorden zich diep had inge-
dacht en getracht heeft weer te geven in zijn
compositie.

Hoe heerlijk klinkt de jubel op van het „Et
resurrexit“ (En Hij is opgestaan) na het sombere
„Crucifixus“ (Hij werd gekruisigd), terwijl in dit
laatste koor door de muziek nog weer bijzondere
nadruk wordt gelegd op de woorden „etiam pro
nobis“ (ook voor ons). Ook bij deze uitvoering
beoordeelt weer het „Osanna in excelsis“ (Hosanna
in den hooge) voor en na de prachtige tenorsolo
„Benedictus“ door zijn prachtig stemmenweefsel.

En zoo zou ik door kunnen gaan met het op-
sommen van al de schoonheden, die in het werk
zijn te ontdekken. Beter lijkt het me, ieder die
eenigszins in de gelegenheid is op te wekken om
zelf deze schoone muziek, die voor ons in het
bizonder zooveel te zeggen heeft, te gaan hooren
en den wensch uit te spreken, dat de Nederlandsche
Bachvereeniging nog talloze uitvoeringen zal bren-
gen van de H. Moll Messe en andere werken van
Bach. Bij deze uitvoering waren honderden opge-
komen naar Naarden, zoodat de heele kerk gevuld
was; ook H. M. Koningin Emma toonde haar be-
langstelling voor het werk der Bachvereeniging door
de uitvoering bij te wonen. Moge de belangstelling
voor de Nederlandsche Bachvereeniging en haar
werk ook in het volgende tiental jaren steeds toene-
men, opdat het doel dezer vereeniging met des
te meer kracht kan worden nagestreefd.

Bussum.

D. STROO.

Waardeering.

Niet altijd vinden onze menschen waardeering in het
linksche kamp.

Des te meer doet het goed, wanneer eens een lofuiting
wordt vernomen omtrent één van hen, en dat nog wel
in „De Telegraaf“, die zeker niet van bijzondere sympa-
thieën voor de Gereformeerden behoeft te worden ver-
dacht.

De Indische correspondent van dit blad schreef naar
aanleiding van de benoeming van Dr. Offringa tot hoofd
van den medischen dienst in Indië het volgende:

Eenigen tijd geleden werd de directeur-geneesheer

welke in vs 18 is geprofeeteerd, zal er eene aan-
merkelijke gebiedsuitbreiding plaats hebben; en
dat wordt nu aangekondigd in dezer voege, dat aan
elk van de vier voornaamste bestanddeelen van het
stamgebied van Juda in bezitname van het naast-
liggende buitenlandsche gebied wordt toegeschre-
ven; het Zuiden legt de hand op Ezan's gebergte,
onmiddellijk daaraan grenzend in zuidelijke rich-
ting; de laagte, meer naar het Westen, veroverd het
gebied der Philistijnen, vlak daarbij gelegen langs
de kust van de Middellandsche Zee; het gebergte,
het midden van Juda vormend, breidt zich uit naar
het Noorden, over het voormalig gebied der Tien
Stammen (Efraim en Samaria); en Benjamin, ge-
heel en al in den Noord-Oostelijken uithoek tegen
Juda's stamgebied aan, wendt zich naar het Oosten,
naar Gilead, over den Jordaan.

Inderdaad heeft ook zulk eene gebiedsuitbreiding
onder de Hasmoneen plaats gehad, zoodat de ver-
vulling onze opvatting van dit vers volkomen be-
vestigt.

Wat nu vs 20 betreft, dit levert nog grooter
moeilijkheid op dan het vorige. We vinden in dit
vers slechts één enkel werkwoord, en wel het-
zelfde als in vs 19: „erfelijk bezitten“ of „in bezit
nemen“. En dit doet ons al dadelijk vermoeden,
dat de inhoud wel van overeenkomstigen aard
zal zijn. Maar het grootste bezwaar is dat het niet
aanstonds doorzichtig is hoe wij de overige woorden
met dit werkwoord, hetzij als onderwerp, hetzij
als lijdend voorwerp in verband moeten brengen.
Bij het pogen om tot de rechte groepeerings-
woorden te komen, doen we wel door uit te gaan
van het slotgedeelte; het is aan geen redelijken
twijfel onderhevig, dat de tweede versheft aldus
moet vertaald worden: „en de gevankelijk wegge-
voerden van Jeruzalem, die in Sefarad zijn, zullen
de steden van het Zuiden erfelijk bezetten (in bezit
nemen)“. We hebben hier evenals in het vorige
vers een onderwerp met werkwoord (gezegde) en
lijdend voorwerp. Het verschil met het vorige vers

van het Zendingshospitaal te Jogjakarta tot Inspe-
teur van het Ziekenhuiswezen benoemd, in de plaats
van Dr. Deggeleer, die naar Europa vertrok met een
studie-opdracht. Of Dr. Deggeleer nog terug komt, is
ons niet bekend. De benoeming van een, wat den open-
baren dienst betreft, outsider tot hoofd van den dienst
Volksgezondheid heeft velen verwonderd, sommigen
wellicht ontstemd. De verwondering kon evenwel alleen
gevoeld worden door hen, die algeheel vreemdeling
in Jeruzalem zijn; de ontstemming alleen door hen,
die niet voldoende vertrouwen vermogen te koesteren
in de neutraliteit van den benoemde. Degenen, die ten
aanzien van de Volksgezondheid in de gelegenheid zijn
gewoest verder te zien dan hun neus lang is, die van
den grooten, vruchtbaren arbeid van Dr. Offringa in
het gewest Jogjakarta eenigszins op de hoogte zijn,
en die tevens den persoon van dezen voortreffelijken
medicus, dezen hoogstaanden Christen, dezen waren
vriend der lijdenden, van nabij kennen, dezen zullen
noch verwonderd, noch ontstemd zijn over de keuze
der regering op voordracht van den afgetreden dienst-
chef, Dr. Van Lonkhuijzen, maar ingedeeld ze van
harte toejuichen. De betrekking van hoofd van den
zoo hoogst belangrijken dienst der Volksgezondheid
is nu eenmaal geen positie, die men door ancienniteit
bereikt. Ze is in den verest strekkenden zin des woords
een keuzebetrekking.

Dr. Offringa's vroegere arbeid.

Wij, die Dr. Offringa reeds een reeks van jaren van
nabij kennen, te zamen met hem te Jogjakarta woon-
den, vele malen zijn Petronella-hospitaal en zijn in
een kring om de hoofdplaats heen liggende hulp-ho-
spitaaltjes hebben bezocht; dezen eenvoudigen, zich
zelden in het openbare leven vertoonenden menschen-
vriend in de vervulling van zijn schoon ambt hebben
kunnen gadeslaan, wij zouden in staat zijn, over dien
arbeid een omvangrijk boek te schrijven en niet alleen
omvangrijk, maar bovenal door den aard der stof
belangrijk. In dit bestek is echter slechts een zeer be-
knopte aanduiding te geven van dien arbeid.

In 1912, den 1sten Mei, kwam Dr. Offringa, die
toen al tegen de dertig liep, te Jogjakarta als tweede
geneesheer van het Petronella-hospitaal, waar Dr.
Pruis, de opvolger van Dr. Scheurer, directeur-genees-
heer was. In 1918 ging Dr. Pruijs, wiens gezondheids-
toestand te wenschen overliet, naar het nieuw ge-
stichte zendingshospitaal te Wonosobo. Deze hospi-
talen, deze medische zendingsarbeid, gaan uit van de
Gereformeerde Kerken van Amsterdam en Noord-Hol-
land. De zendingsarbeid, uitgaande van de Gerefor-
meerde Kerken in Nederland is sterk gedecentrali-
seerd. Bepaalde groepen van kerken hebben bepaalde
niet al te uitgestrekte gebieden in Indië, waar zij den
zendingsarbeid doen uitoefenen. Op onze vraag, of
deze wijze van opvatting der taak niet tot versnippe-
ring van krachten moest leiden, antwoordde ons de
ervaren zendingsarts, dat van deze werkwijze juist
de zegenrijkste resultaten het gevolg waren geweest.
Men kan beter een kleine groep van kerken warm
maken en in bezieling houden voor een klein, bepaald
gebied, dan een groot aantal kerken voor een nagenoeg
onbegrensd oppervlak. De Gereformeerde kerken in
Amsterdam en Noord-Holland doen den zendings-
arbeid uitoefenen in het Jogiasche Midden-Java en
ook op Soemba. *)

Voordat hij in Indië kwam, had Dr. Offringa een
lange studie achter den rug. Zijn academie-tijd besloeg
circa tien jaren. Dat die jaren evenwel werkelijk tot
het beoogde doel werden gebezigd, moge blijken uit
de felten. De Universiteit te Groningen, waar de aan-
staande zendingsarts zijn studien maakte, had een
prijsvraag uitgeschreven over het verband tusschen
de samenstelling van het speeksel en de frequentie
van het tandcariës. De beantwoording van deze prijs-

is alleen, dat het onderwerp hier door een betrek-
kelijken bijzin nader bepaald wordt. Nu zien we
oogenblikkelijk dat in de eerste versheft eveneens
een betrekkelijke bijzin voorkomt; het zijn de woor-
den, waarin sprake is van „de Kanaänieten, tot
Zariath toe“. Alles pleit er voor dit eveneens
als een nadere bepaling van het onderwerp te
nemen; en het onderwerp zelf wordt dan: „de ge-
vankelijk weggevoerden van dit heil der kinderen
Israëls“. Een werkwoord ontbreekt in de eerste
versheft, evenzeer als een lijdend voorwerp, en de
meest voor de hand liggende opvatting is dan,
dat de geheele eerste versheft te beschouwen is
als eerste onderwerp van het werkwoord uit de
tweede versheft, waarbij dan nog als tweede onder-
werp komt „de gevankelijk weggevoerden van
Jeruzalem, die in Sefarad zijn“. De vertaling van
het geheele vers moet dan ongeveer aldus luiden:
„en de gevankelijk weggevoerden van dit heil der
kinderen Israëls die bij de Kanaänieten zijn tot Za-
rath toe, en de gevankelijk weggevoerden van Je-
ruzalem die in Sefarad zijn, zullen de steden van
het Zuiden in bezit nemen“. Deze opvatting is af-
komstig van een der beste Joodsche verklaarders,
den zoogenaanden Rasji (d.w.z. Rabbi Sjelomo
Jizchaki, van 1045—1105 na Chr., uit Noord-
Frankrijk, schrijver van vele commentaren op Bij-
bel en Talmud). Onze Statenvertalers hebben met
vele andere uitleggers het vers anders opgevat;
ze hebben blijkbaar de betrekkelijke bijzinnen als
aanduidingen van het lijdend voorwerp verstaan
en daar dan telkens het werkwoord bijgedacht;
aan het slot hebben ze dan weer een derde onder-
werp in den vorm van het persoonlijk voornaam-
woord van den derden persoon meervoud: zij in-
gelascht, dat hier echter even weinig op zijn plaats
is als in het voorgaande vers.

Nu moeten we een enkel woord wijden aan de
vraag, waar Sefarad te zoeken is? Op die vraag
zijn in den loop der tijden vele, zeer uiteenlo-
pende antwoorden gegeven. Men heeft erin willen

vraag door Dr. Offringa werd met goud bekroond. In
aansluiting daarop werd hij assistent bij een profes-
sor en daarop volgde zijn proefschrift over: „De be-
teekenis van het calcium in het organisme“. Zijn pro-
motie tot doctor in de geneeskunde geschiedde cum
laude.

Gedragen door overtuiging.

Met deze antecedenten kwam Dr. Offringa te Jogja-
karta, om het werk, begonnen door Scheurer, voort-
gezet door Pruijs, tot zegenrijke uithreiding te bren-
gen. In 1899 werd het eertijds bescheiden Petronella-
hospitaal gesticht. Vóór dien tijd werd er reeds poli-
klinische arbeid verricht vanwege de zending. Bij
Offringa's aankomst waren er circa 140 à 150 patiën-
ten, en ook waren er reeds enkele hulphospitaaltjes.

Nu zijn er, naast een uitstekend geoutilleerd en om-
vangrijk hospitaal niet minder dan 12 hulphospitaalt-
jes om Jogjakarta verspreid. In deze streek van sui-
kercultuur wordt deze arbeid zoowel door de bevolking
als door de ondernemingen op hoogen prijs gesteld.
Deze hulphospitaalen, die onder rechtstreeksche con-
trôle staan van het groote, hebben alle inlandsch per-
soneel, algeheel opgeleid in het groote hospitaal. Deze
opleiding stelt de hoogste eischen aan den opleider,
de selectie is streng. Deze voorziening der hulp-ho-
spitaalen door inlandsch personeel bevordert een groot
vertrouwen in den inlander, maar omgekeerd kan dit
vertrouwen ook alleen worden geschonken en tot goede
resultaten leiden, wanneer de inlandsche bezetting dier
hulp-hospitaaltjes onbeperkt vertrouwen stelt in den
man, die aan het hoofd staat. Na 1921 is de omvang
van den medischen zendingsarbeid in het Jogiasche
meer dan verdubbeld. Geen wonder, dat Dr. van Lonk-
huizen, die zeer vaak dezen arbeid besprak met Dr.
Offringa, en telkens en telkens weer de beste resultaten
van dit arbeidssysteem kon waarnemen, groote waar-
deering had voor de wijze, waarop deze medische
arbeid tot stand werd gebracht en tevens grooten
eerbied en vriendschap koesterde voor den man, die
de eenvoudige arts bleef, die geen bijpraakt had, al
was hij door zijn kennis en gaven in staat geweest,
rijk te worden door particuliere praktijk.

De medische zendingsarbeid was Dr. Offringa's
roeping, tot de volbrenging waarvan hij zich door een
wonder kracht voelde geleid. Hij acht dit zichzelf tot
geenarlei verdienste. Het is zijn geloofsvertrouwen,
dat bergen verzet, zijn geloofsvertrouwen, die niet
vraagt naar politiek, maar die beledien wordt met de
daad. Dit is de man, die door den geheel anders
denkenden Dr. van Lonkhuijzen waardig gekeurd werd
zijn opvolger te worden. Wanneer Katholieken of
Vrijzinnig Protestanten hun hoofd mochten schudden,
dan kan hun de verzekering bij dezen worden gegeven,
dat de leiding van den Dienst der Volksgezondheid is
toevertrouwd aan een man, die billijk zal handelen
jegens ieder werkelijk lofw aardig en verstandig stre-
ven op medisch gebied.

Voorshanda zuinigheid geboden.

De bedoeling van dit opstel was alleen, een beeld te
geven van den persoon van den man, die thans op
Parapatan de lakens heeft uit te deelen. Inrijpende
maatregelen, die onvermijdelijk veel geld zouden kos-
ten, zijn door den aard der tijdsomstandigheden van
hem voorloopig niet te verwachten. Voorshanda zal
worden voortgewerkt in strikte onderwerping aan
's lands begroting.

Op de vraag naar Dr. Offringa's standpunt inzake
de wenschelijkheid van een Raad van Tucht voor
medici, welk vraagstuk onlangs weder in de Indische
pers werd behandeld naar aanleiding van een paar
recente gevallen, antwoordde het nieuwe diensthoofd,
dat hij niet tegen het idee gekant was, dat er zeker
van zoo'n Raad van Tucht veel goeds kan uitgaan,

zien zoowel Spanje als Sparta, den Bosporus en
de Sporaden. Maar dat zijn alle slechts hoogst wil-
lekeurige gissingen. Intusschen wat Sefarad
werkelijk is, kan tot op den huidigen dag niemand
met zekerheid zeggen. De meest waarschijnlijke, op
behoorlijke taalkundige gronden rustende, meening
is dat wij er den naam in hebben te zien van eene
landstreek in Klein-Azië, die ook in spijkerschrift-
inscripties voorkomt, misschien wel de aanduiding
van heel Klein-Azië zelf. De zin wordt ons nu
wel voldoende duidelijk: zij die nu, in dagen waar-
in Obadja profeteert, nog als kriegsgevangenen sla-
ven zich bevinden hetzij in het gebied van de
Kanaänieten (Phoeniciërs), langs de kust der Mid-
dellandsche Zee tot aan het Noordelijke Zarfath toe,
hetzij in Klein-Azië, zullen eenmaal, in de dagen
van de Hasmoneen, van welke in het vorige
vers sprake was, de steden van het Zuiden, d.w.z.
het gebied van Edom, in bezit nemen.

Al is dus zoo de zin duidelijk, toch mogen we
van deze verzen geen afscheid nemen zonder te
hebben gewezen op eene kleine, doch schier on-
overkomelijke moeilijkheid welke schuilt in de twee
woorden, die door onze Statenvertaling zijn weer-
gegeven als „dit heil“. Deze overzetting is beslist
foutief. Wat er staat kan onmogelijk beteekenen „dit
heil“. Maar wat beteekent het dan wel? Hierop is
geen bevredigend antwoord te geven. Er zijn tal
van verklaringspogingen beproefd, maar geen van
die kan op succes bogen. Anderen hebben het daar-
om over dezen boeg gewond, dat ze een fout in den
tekst hebben verondersteld en getracht hebben deze
te verbeteren. Maar men kan al evenmin zeggen
dat hiermee de oplossing is verkregen. Gelukkig
is het verstaan van den geheelen zin van de ont-
raadseling dezer twee woorden niet afhankelijk.
De algemeene strekking is volkomen duidelijk, en
daarom behoeven wij ons niet af te pijnigen met
het zoeken naar een uitweg, dien tot hertoe nie-
mand vond.

G. CH. AALDERS.